

Diagnoza implementacji Kompetencji Kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy

**Zespół Szkół Ekonomicznych
im. Mikołaja Kopernika
w Skarżysku-Kamiennej**

Opracowała **Jolanta Nowicka**

Skarżysko-Kamienna, marzec 2009 r.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Projekt finansowany przez Unię Europejską
w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

Spis treści

Diagnoza implementacji Kompetencji Kluczowych w kontekście potrzeb i uwarunkowań lokalnych i regionalnych oświaty i rynku pracy Zespół Szkół Ekonomicznych im. Mikołaja Kopernika w Skarżysku-Kamiennej.....	1
I. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY	3
I.1 Położenie geograficzne	3
I.2 Krótki opis bazy dydaktycznej szkoły	4
I.3 Charakterystyka uczniów szkoły	6
I.4 Charakterystyka kadry pedagogicznej.....	7
I.5 Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu KK i zawodowych.....	9
II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE.....	10
II.1 Efekty kształcenia	10
II.1.1 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości.....	10
II.1.2 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej	11
II.1.3 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki....	13
II.1.4 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych	15
II.2 Kompetencje zawodowe uczniów i absolwentów.....	16
II.3 Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe	19
III. RYNEK PRACY	20
III.1 Regionalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych placówki	20
III.2 Kompetencje Kluczowe a rynek pracy	21
III.3 Funkcjonowanie absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy.	22
IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH.....	23
IV.1 Prognozy demograficzne	23
IV.2 Współpraca szkoły z zakładami pracy.....	24
IV.3 Działalność szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy	25
V. WNIOSKI I REKOMENDACJE.....	28

I. CHARAKTERYSTYKA SZKOŁY

I.1 Położenie geograficzne

Zespół Szkół Ekonomicznych im M Kopernika w Skarżysku-Kamiennej położony w północnej części miasta w dzielnicy Milica przy ulicy Powstańców Warszawy tuż przy Placu Floriańskim przy którym mieści się siedziba Starostwa Powiatowego. Szkoła położona w dogodnym miejscu pod względem połączeń komunikacyjnych. Kilkaset metrów od głównej ulicy miasta Alei Marszałka J. Piłsudskiego z głównymi liniami komunikacji miejskiej i międzymiastowej w odległości kilometra od dworca kolejowego i przystanków PKS. Umożliwia to dogodny dojazd młodzieży z okolicznych miejscowości do szkoły. W pobliżu szkoły znajduje się Hala Sportowa, Miejskie Centrum Sportu i Rekreacji w którym mieści się basen. Obok szkoły znajduje się siedziba Szkoły Muzycznej, której aula wykorzystywana jest do organizowania okazjonalnych uroczystości.

Skarżysko-Kamienna to 50-tysięczne miasto położone w centralnej Polsce, w północno-zachodniej części województwa świętokrzyskiego.

Skarżysko-Kamienna posiada wyjątkową dostępność komunikacyjną bowiem tutaj przecinają się główne szlaki drogowe i kolejowe prowadzące z północy na południe ze wschodu na zachód kraju.

Największe znaczenie dla miasta ma droga ekspresowa Nr 7 wiodąca z Gdańska przez Warszawę, Skarżysko-Kamienną i Kraków do granicy ze Słowacją oraz droga Nr 42 na kierunku Łódź – Skarżysko-Kamienna – Rzeszów, łącząca równocześnie największe przemysłowe miasta północy województwa świętokrzyskiego. Zakończona modernizacja węzła komunikacyjnego drogi nr 7 oraz drogi nr 42, umożliwia bezkolizyjną komunikację w w/w kierunkach.

Skarżyski węzeł kolejowy jest jednym z 11 największych w Polsce przez który biegną linie kolejowe na kierunkach: Warszawa – Skarżysko-Kamienna – Kraków oraz Łódź – Skarżysko-Kamienna – Przemyśl co również znakomicie ułatwia dostępność komunikacyjną.

W promieniu 150 km od Skarżyska-Kamiennej znajdują się dwa lotniska międzynarodowe w Warszawie i Krakowie, natomiast niespełna 40 km na północ od Skarżyska-Kamiennej, w Radomiu zlokalizowane jest lotnisko obsługujące w ruchu cywilnym: loty krajowe i międzynarodowe dużych samolotów transportowych oraz loty krajowe, nierejsowe samolotów pasażerskich.

Powiat skarżyski zaś jest jednym z 13 powiatów województwa świętokrzyskiego. Tereny wchodzące w jego skład są położone w północnej części województwa, wzdłuż rzeki Kamiennej i jej dopływów. W skład powiatu wchodzi pięć gmin, z których dwie to gminy miejskie: Skarżysko-Kamienna i Suchedniów, oraz trzy wiejskie: Bliżyn, Łączna i Skarżysko-Kościelne. Na terenie powiatu przecinają się główne szlaki drogowe: Kraków – Warszawa oraz Łódź – Rzeszów. Długość dróg krajowych przebiegających przez powiat wynosi ogółem 38,3 km, a łączna długość powiatowych dróg wynosi 186,6 km. Gęstość dróg gminnych na 100 km² wynosi 49,9 km i jest to wartość zbliżona do średniej wojewódzkiej. Powierzchnia powiatu wynosi 395 km². Niemal 60% powierzchni powiatu stanowią lasy. Na działalność rolniczą przeznaczonych jest 10 342 ha, co stanowi 30,2% powierzchni powiatu.

Na koniec 2007 r. powiat zamieszkiwało 79 804 osoby, w tym: 38 260 mężczyzn i 41 544 kobiet. Należy jednocześnie podkreślić, że w latach 1999-2007 liczba mieszkańców powiatu zmalała o 131 osób (0,2%).

I.2 Krótki opis bazy dydaktycznej szkoły

Historia naszej szkoły rozpoczyna się w 1927 roku. 10 listopada 2007 r. obchodziliśmy jubileusz 80-lecia istnienia szkoły. Szkoła zmieniła budynek, nazwy, kierunki kształcenia, ale zachowała swoją tradycję. W obecnym budynku szkoła mieści się od 1972 r.

W bieżącym roku szkolnym jesteśmy największą szkołą w Skarżysku-Kamiennej. Zyskaliśmy prestiż w środowisku dzięki wspólnym staraniom dyrekcji, kadry nauczycieli, pracowników administracji oraz obsługi oraz rodziców. Dbamy o dobrą jakość pracy. Posiadamy Certyfikaty”:

- „Certyfikat Jakości Szkoła Przedsiębiorczości” – kwiecień 2008 r.
- „Szkoły Przyjaznej Uczniom” uzyskanej w konkursie „Super Szkoła” edycja 2003 .

Od 2006 r. uczestniczymy w programie „Leonardo da Vinci – uczenie się przez całe życie”. Zrealizowaliśmy 7 projektów. W 2009 r. będziemy realizować kolejne 3 projekty. Złożyliśmy nowe wnioski w kolejnej edycji konkursu „Leonardo da Vinci”

W roku szkolnym 2007/2008 uczestniczyliśmy w projekcie „Nasza szkoła – opracowanie i wdrożenie programów rozwoju szkół Polski Wschodniej”

Domeną szkoły są przede wszystkim nasi uczniowie, ale również nasza baza dydaktyczna. Rok szkolny 2008/2009

Posiadamy 25 sal przeznaczonych do nauki, w tym:

- sal komputerowych- 4;
- pracowni specjalistycznych – 8;
- sal gimnastycznych –1;
- siłownia; 2 boiska, sala do aerobiku
- biblioteka;
- gabinet pedagoga szkolnego;
- centrum multimedialne;
- bufet;
- gabinet pielęgniarstwa;
- gabinet stomatologiczny.

Szkoła posiada stały dostęp do Internetu (8 MB DSL). Posiadamy 4 pracownie komputerowe: 3 –oparte na systemie Windows, 1 –komputery typu Apple Macintosh.

W bibliotece znajduje się centrum multimedialne dysponujące: dostępem do Internetu, drukarki, skanera. Pracownie komputerowe umożliwiają młodzieży korzystanie z drukarek atramentowych, laserowych, urządzeń wielofunkcyjnych, nagrywarek DVD, skanerów, Internetu.

Szkoła dysponuje 3 rzutnikami multimedialnymi (mobilnymi).

Sale gimnastyczne, siłownia posiadają zaplecze socjalne (łazienki, rozbieralnie, umywalki, kabiny prysznicowe z ciepłą wodą);

Szatnia zabezpieczona numerkami.

I.3 Charakterystyka uczniów szkoły

Obecnie w naszej szkole uczy się 686 uczniów w następujących typach szkół:

- Technikum Nr 2 : 533
- II Liceum Profilowanym 98
- Liceum Ogólnokształcącym 55

Większość Beneficjentów pochodzi ze środowisk wiejskich, z rodzin dotkniętych bezrobociem, utrzymujących się z zasiłków z pomocy społecznej.

Nasi Uczniowie aktywnie pracują w kołach zainteresowań działających na terenie szkoły. Są to:

- Koło młodego ekonomisty
- Koło internetowo - informatyczne
- SKS
- Kółko matematyczne
- Klub Przyjaciół Biblioteki „Bibliofil”
- Kółko historyczne, geograficzne
- PCK, TPD
- Szkolne Koło Wolontariatu
- Szkolny Klub Europejski

Uczniowie w aspekcie kształtowania kompetencji kluczowych

SILNE STRONY:

- Chęć zdobycia dobrego wykształcenia
- Teoretyczne i praktyczne przygotowanie zawodowe informatyka, przedmioty ekonomiczne, hotelarskie
- Udział w olimpiadach, konkursach, turniejach przedmiotowych
- Kreatywność w rozwiązywaniu problemów
- Twórcze myślenie
- Odporność psychiczna

SZANSE:

- Ukończenie szkoły, zdanie matury i egzaminu zawodowego

- Możliwość poszukiwania pracy za granicą lub firmie zachodniej w Polsce
- Umiejętność zastosowania wiedzy zdobytej w szkole w praktyce
- Umiejętność odnalezienia się w sytuacjach kryzysowych
- Możliwość prowadzenie w przyszłości własnej firmy

SŁABE STRONY:

- Zróżnicowany poziom edukacyjny uczniów, utrudniający pracę z uczniem zdolnym i słabym
- Zaniżone aspiracje edukacyjne i zawodowe młodzieży pochodzącej ze środowisk wiejskich, z rodzin dotkniętych biedą i ubóstwem
- Nierówne szanse dostępu do oferty edukacyjnej, kulturalnej
- Zaległości poprzednich etapów edukacyjnych czasem trudnych do wyrównywania
- Trudność finansowa rzutująca na możliwość poznawania do realizacji własnych marzeń
- Brak świadomości własnych ograniczeń intelektualnych

ZAGROŻENIA:

- Nieumiejętność odnalezienia się na rynku pracy
- Brak elastyczności
- Trudność planowania przyszłości
- Brak mobilności w poszukiwaniu pracy

I.4 Charakterystyka kadry pedagogicznej.

W Zespole Szkół Ekonomicznych im. M. Kopernika zatrudnionych jest 61 nauczycieli. Wszyscy nauczyciele naszej szkoły posiadają wykształcenie wyższe magisterskie z przygotowaniem pedagogicznym.

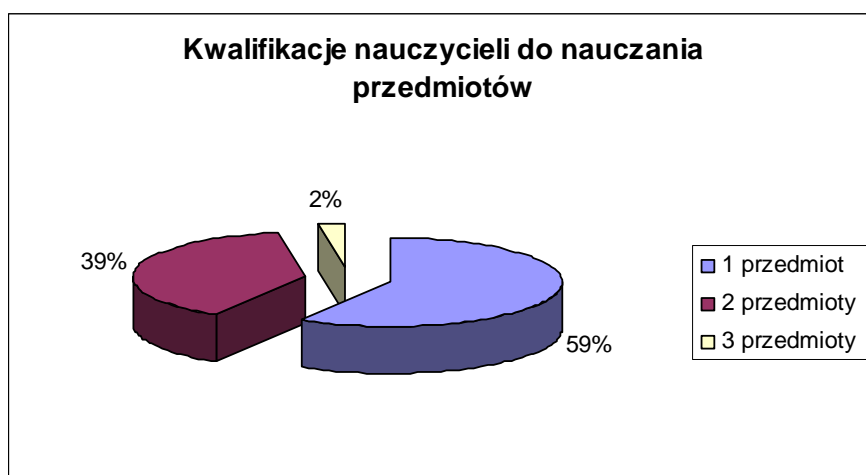
Status nauczyciela:

- 29 dyplomowanych
- 17 mianowanych
- 13 kontraktowych
- 2 stażystów

Nasi pedagodzy biorą udział we wszelkich formach doksztalcania: studiach podyplomowych, kursach itp. Są znakomitymi specjalistami w swoich dziedzinach. 57% nauczycieli ukończyło studia podyplomowe, w tym 15,7 % dwa różne kierunki.

Nasi nauczyciele korzystają nie tylko z polecanych przez MENiS programów nauczania, ale także tworzą własne programy autorskie. Publikują swoje szczegółowe scenariusze lekcji na łamach prasy specjalistycznej i w Internecie.

Szereg nauczycieli posiada kwalifikacje do nauczania 2 przedmiotów.

Egzaminatorzy maturalni:

język polski	5
j. angielski	3
j. niemiecki	2
j. rosyjski	1
geografia	1
biologia	1
informatyka	1
matematyka	3

Egzaminatorzy zawodowi:

technik ekonomista	2
technik handlowiec	2
technik informatyk	1

I.5 Główne problemy nauczycieli w kształtowaniu KK i zawodowych

Kadra pedagogiczna w aspekcie kształtowania kompetencji kluczowych

SILNE STRONY

- nauczyciele znają podstawę programową i standardy egzaminacyjne
- dobierają programy i treści nauczania dostosowane do możliwości edukacyjnych uczniów
- indywidualizują pracę z uczniem
- przeprowadzają badania kompetencji
- współpracują w zespołach przedmiotowych

SZANSE

- podniesienie wyników nauczania
- dostosowywanie na bieżąco programu nauczania

SŁABE STRONY

- duża ilość treści w programach nauczania i zbyt mała ilość godzin lekcyjnych na ich realizację
- brak środków finansowych na zajęcia pozalekcyjne (kółka zainteresowań, zajęcia wyrównawcze dla słabych uczniów)

ZAGROŻENIA

- niewystarczająca liczba kółek zainteresowań dla uczniów uzdolnionych
- brak zajęć wyrównawczych

II. KOMPETENCJE KLUCZOWE I ZAWODOWE

II.1 Efekty kształcenia

II.1.1 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie przedsiębiorczości

SILNE STRONY

- szkoła posiada Certyfikat Jakości Szkoła Przedsiębiorczości, uzyskany w 2008 r.
- przedsiębiorczy nauczyciele
- młodzież uczestniczy w spotkaniach z lokalnymi pracodawcami w ramach Światowego Tygodnia Przedsiębiorczości – pod hasłem. „Przedsiębiorczość twój sposób na życie” (2009)
- młodzież odbywa w ramach Dnia Przedsiębiorczości jednodniowej praktyki w firmach powiatu skarżyskiego
- młodzież odbywa praktyki zawodowe – co stwarza możliwość dotarcia do wielu lokalnych przedsiębiorstw. I instytucji
- Młodzież uczestniczy w warsztatach „Tożsamość zawodowa” w ramach przygotowania absolwentów ZSE do wejścia na rynek przez doradców zawodowych z Poradni Pedagogiczno-Psychologicznej w Skarżysku-Kamiennej.
- Młodzież uczestniczy w olimpiadach i konkursach promujących przedsiębiorczość

SZANSE

- stworzenie młodzieży możliwości rozwijania ich kompetencji poprzez dodatkowe zajęcia i szkolenia, które pozwolą im stać się bardziej atrakcyjnymi na rynku pracy
- szkoła wykształci pracownika o wysokich walorach zawodowych i wychowawczych.
- utrwalenie współpracy między pracodawcami lokalnego rynku pracy a ZSE, co długofalowo pozwoli na kształcenie dobrych pracowników.
- uczniowie i absolwenci korzystają z porad i kursów, które pozwolą stać się bardziej atrakcyjnymi dla pracodawców.
- zmotywowany, znający swoje dobre strony absolwent poradzi sobie z trudnościami występującymi na rynku pracy

SŁABE STRONY

- brak wiary we własne siły i możliwości osiągnięcia sukcesu w kraju powoduje brak motywacji do nauki i czynnego włączenia się w proces przygotowania do podjęcia decyzji zawodowych.
- uczniowie mieszkają w różnych miejscowościach, co utrudnia kontakty poza czasem lekcji.
- miejsca pracy nie zawsze gwarantujące w pełni rozwoju umiejętności zawodowych i społecznych.
- pozostawienie absolwentów po niezdanym egzaminie bez pomocy doradczej i opiekuńczej.

ZAGROŻENIA

- wypadnięcie młodzieży na rynku pracy, co może stać się początkiem marginalizacji społecznej, migracji zarobkowej nie tylko za granicę kraju, ale również do dużych ośrodków przemysłowych.
- brak współpracy przedsiębiorstw ze szkołą.
- brak mechanizmów wsparcia dla absolwentów.
- brak strategii wspólnych działań pracodawców i samorządów odpowiedzialnych za oświatę
- uczeń o niskiej samoocenie będzie miał problem z właściwym podjęciem decyzji

II.1.2 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie technologii informacyjnej

SILNE STRONY

- 4 Pracownie komputerowe (w tym 3 pozyskane ze środków Unii Europejskiej), centrum multimedialne
- dobrze przygotowana kadra nauczycieli przedmiotów informatycznych, podwyższająca swoje kwalifikacje na studiach podyplomowych, kursach i innych formach doskonalenia zawodowego.
- Dwóch nauczycieli posiada uprawnienia egzaminatorów.

- dobra znajomość przez uczniów różnych systemów operacyjnych Windows, Linux, MacOS
- łatwy dostęp do Internetu w szkole
- praktyki zagraniczne w ramach programu „Leonardo da Vinci” dla techników informatyków
- szkoła od 7 lat organizuje Powiatowy konkurs Informatyczny dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i Regionalny Konkurs Informatyczny dla uczniów gimnazjum
- zaangażowanie nauczycieli w bardzo dobre funkcjonowanie pracowni informatycznych w szkole
- pozalekcyjne zajęcia informatyczne
- nauczyciele przedmiotów ekonomiczno-hotelarskich prowadzą zajęcia w pracowni komputerowej
- -amodzielne stanowiska komputerowe w pracowniach przedmiotów ogólnokształcących
- wykorzystanie programów komputerowych na lekcjach przedmiotów ogólnokształcących
- -zkoła wykorzystuje w swoje pracy pakiet programów Opitum firmy Vulcan

SZANSE

- pozytywny wynik na egzaminie zawodowym
- bardzo dobra znajomość technik komputerowych przez uczniów naszej szkoły
- poznawanie najnowszych technologii informatycznych i internetowych
- bardzo wysoka ocena naszych uczniów na praktykach zagranicznych
- promocja szkoły w regionie

SŁABE STRONY

- pracownie internetowe bardzo szybko „starzeją się”
- brak środków finansowych na ciągłą modernizację istniejącej bazy informatycznej
- brak środków finansowych na zakup dobrego aktualnego oprogramowania użytkowego np. do tworzenia grafiki
- szybkie zniechęcanie się uczniów pracujących na starym sprzęcie komputerowym
- mała ilość osób wybiera zdawanie informatyki na maturze
- unikanie podejmowania nauki na kierunkach politechnicznych informatycznych

ZAGROŻENIA

- brak dobrej bazy informatycznej w szkole
- uczniowie nie będą znali nowych systemów i oprogramowania, funkcjonującego na rynku
- słaby wynik na egzaminie zawodowym

II.1.3 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie matematyki

„Matematyka nie może wypełnić życia, ale nieznaną matematyki już niejednemu wypełniła” *H Steinhaus*

Uczniowie w ramach zajęć szkolnych powinni zdobyć uniwersalne umiejętności, które mogą być wykorzystywane w szkole i poza szkołą. Kluczowe kompetencje są niezbędne do sprawnego funkcjonowania we współczesnym świecie. Brak opanowania ich prowadzi do tzw. analfabetyzmu funkcjonalnego.

Celem nauczania matematyki jest osiągnięcie takiego poziomu kompetencji i sprawności matematycznych aby uczniowie mogli używać matematyki w nauce innych przedmiotów i w napotykanym sytuacjach życiowych do wyjaśniania, przewidywania, precyzyjnego porozumiewania się; rozwinąć pozytywny stosunek do matematyki.

SILNE STRONY

- młodzież technikum uczestniczy w dodatkowych zajęciach z matematyki (godziny dyrektorskie);
- uczniowie brali udział w zajęciach realizowanych w ramach programu: „Nasza Szkoła. Opracowanie i wdrożenie programów rozwoju szkół Polski Wschodniej” – „Wiem więcej Młody matematyk”. Działania realizowane w programie są nadal prowadzone.
- uczniowie klas maturalnych uczestniczą w zajęciach prowadzonych przez pracowników naukowych Politechniki Świętokrzyskiej
- nauczyciele przygotowują młodzież do uczestnictwa w konkursach matematycznych
- uczniowie uczestniczą w powiatowych turniejach szachowych
- nauczyciele przekonani są o konieczności dobrej edukacji matematycznej

SZANSE

- pozytywny wynik na egzaminie maturalnym
- umożliwienie młodzieży podjęcia nauki na kierunkach technicznych
- uczniowie i absolwenci kierunków ekonomicznych uczestniczący w zajęciach, łatwiej radzą sobie w pracy związanej z finansami, bankowością
- opanowanie zagadnień matematycznych ułatwi opanowanie wiedzy z przedmiotów zawodowych np. programowanie, grafika komputerowa, rachunkowość, ekonomia
- opanowanie podstawowych wiadomości matematycznych ułatwi rozwiązywanie problemów w sytuacjach codziennych
- umiejętność analizowania problemów gospodarczych, finansowych zabezpieczających przed podejmowaniem błędnych decyzji.

SŁABE STRONY

- brak umiejętności wykonywania obliczeń, przekształcania wzorów, analizowania treści zadań, uzasadniania rozwiązań
- zaległości z wcześniejszych etapów kształcenia stanowią przeszkodę w opanowaniu materiału
- szybkie zniechęcanie uczniów mających problemy do pracy;
- mała ilość osób wybiera zdawanie matematyki na maturze
- brak wiary w możliwość zdania obowiązkowego egzaminu maturalnego z matematyki;
- unikanie podejmowania nauki na kierunkach wymagających wiedzy matematycznej
- problemy w uczestniczeniu w zajęciach wynikające z kłopotów z dojazdem

ZAGROŻENIA

- uczniowie systematycznie będą pogłębiać swoje braki
- brak świadectwa maturalnego ograniczy szanse młodzieży na uzyskanie atrakcyjnej pracy
- zaległości matematyczne uniemożliwią młodzieży z biednych rodzin studiowanie-
dopłaty za podjęcie nauki tzw. kierunkach zamawialnych,
- podejmowanie niekorzystnych decyzji np. finansowych
- rezygnacja z podjęcia dalszej nauki zgodnej z dotychczasowym kierunkiem kształcenia

II.1.4 Kompetencje Kluczowe uczniów i absolwentów w zakresie języków obcych

SILNE STRONY

- dobre wyniki matur z j. obcych
- możliwość wyboru jednego z 4 języków obcych nauczanych w szkole,
- znajomość 2 języków obcych nauczanych równolegle przez cały okres nauki w szkole,
- znajomość nauki obcego języka zawodowego, zgodnego z kierunkiem kształcenia,
- możliwość konfrontowania nabytych umiejętności językowych z praktyką podczas staży zagranicznych,
- nauczyciele stosują aktywne metody komunikacyjne w nauczaniu języków obcych
- nauczyciele (w tym egzaminatorzy) uczestniczą w szkoleniach, podnosząc swoje umiejętności
- młodzież uczestniczy w konkursach dotyczących znajomości języków obcych
- szkoła organizuje Dni Kultury Brytyjskiej oraz Konkurs Znajomości Krajów Niemieckojęzycznych
- podział na grupy językowe zgodnie z obowiązującym prawem oświatowym
- wzrost aspiracji i oczekiwań edukacyjnych rodziców

SZANSE

- perspektywa uzyskania lepszych wyników z egz. maturalnego z języków obcych
- Kontakt z rówieśnikami z innych krajów w trakcie odbywania praktyk zagranicznych, „szlifowanie języka
- możliwość podjęcia studiów wyższych
- możliwość kontynuowania nauki za granicą,
- możliwość znalezienia pracy u obcojęzycznego pracodawcy w kraju lub za granicą bądź podjęcia pracy w firmie utrzymującej kontakty z zagranicznymi partnerami,
- możliwość nawiązania indywidualnych kontaktów z zagranicznymi pracodawcami, współpracownikami, instytucjami edukacyjnymi,
- możliwość prowadzenia własnej działalności gospodarczej za granicą
- doskonalenie kwalifikacji nauczycieli języków obcych

SŁABE STRONY

- brak zdolności językowych, systematyczności u uczniów
- niemożność podnoszenia znajomości języka w ramach dodatkowych zajęć, kursów językowych, itd. spowodowana miejscem zamieszkania (brak oferty na terenach wiejskich, kłopoty z dojazdem)
- małą ilość pomocy dydaktycznych i brak finansów na ich uzupełnienie
- przeciążenie nauczycieli języków obcych
- zła sytuacja finansowa oświaty
- niemożność praktycznego wykorzystania języka w ramach indywidualnych wyjazdów turystycznych spowodowana złą sytuacją materialną uczniów
- ograniczenia w dostępie do programu wymiany uczniowskiej spowodowane złymi warunkami mieszkaniowymi / finansowymi

ZAGROŻENIA

- nieznajomość języków obcych przez uczniów,
- utrata motywacji do nauki języków obcych wobec braku możliwości praktycznego ich stosowania w życiu codziennym,
- wzrost zachowań ksenofobicznych i utrwalanie stereotypów wobec braku indywidualnych kontaktów z obcokrajowcami,
- utrata szans znalezienia interesującej pracy,
- ograniczona możliwość podnoszenia własnych kwalifikacji zawodowych (także kierunkowych) spowodowana niemożnością korzystania z obcojęzycznych źródeł

II.2 Kompetencje zawodowe uczniów i absolwentów

SILNE STRONY

- dobrze przygotowana kadra nauczycieli przedmiotów zawodowych, podwyższająca swoje kwalifikacje na studiach podyplomowych, kursach i innych formach doskonalenia zawodowego.
- nauczyciele posiadają uprawnienia egzaminatorów.
- szkoła uczestniczy w programach unijnych” „Nasza szkoła – opracowanie i wdrożenie programów rozwoju szkół polski wschodniej” „Leonardo da Vinci – uczenie się przez całe życie”

- właściwe relacje nauczyciel – uczeń , motywujące uczniów do podjęcia wysiłku w osiągnięciu założonych celów w kształceniu zawodowym
- przygotowanie i udział z sukcesami uczniów w konkursach, turniejach, olimpiadach, projektów zawodowych
- utrzymywanie przez szkołę kontaktu ze szkołami wyższymi z Kielc i z Radomia
- nauczyciele z własnej inicjatywy prowadzą zajęcia pozalekcyjne wspierające uczniów w rozwoju zawodowym
- zaangażowanie nauczycieli w dobre przygotowanie młodzieży do funkcjonowanie na rynku pracy
- zajęcia wspierające samorozwój uczniów prowadzące przez pedagoga szkolnego i poradnię
- dyrekcja, nauczyciele są świadomi konsekwencji zmian, jakie dokonują się w otaczającym świecie i dąży do podniesienia jakości pracy szkoły
- wykorzystanie środków z Unii Europejskiej w kształceniu zawodowym

SZANSE

- uzyskanie pozytywnych wyników z egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe
- możliwość zwolnienia z części pisemnej egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe i z egzaminu maturalnego z poszczególnych przedmiotów poprzez sukcesy w olimpiadach i konkursach;
- młodzież uczestniczy w zagranicznych praktykach zawodowych
- dalsza kontynuacja nauki przez uczniów w szkołach wyższych
- perspektywa dostania się absolwentów na renomowane uczelnie i uzyskanie bardziej prestiżowej pracy
- wykorzystania nabytych kompetencji zawodowych w dalszej edukacji uczniów
- nabycie zwiększonych umiejętności do prowadzenia samodzielnej działalności gospodarczej
- rozwój postaw przedsiębiorczych wśród młodzieży
- stawianie na zawody i specjalności przyszłościowe co pozwoli na znalezienie lepszej pracy
- dofinansowanie do kształcenia zawodowego ze środków Unii Europejskiej
- możliwość poszerzenia swojej wiedzy o inne źródła niż podręcznik

- współpraca z organizacjami pracodawcami
- wzmocnienie kształcenia dla gospodarki opartej na wiedzy
- zdobycie doświadczenia i umiejętności zawodowych w trakcie odbywanych praktyk w przedsiębiorstwach lokalnych i za granicą, lepsze przygotowanie do wykonywania zawodu i w --związku z tym większe szanse na rynku pracy;
- podniesienie poziomu wiedzy i poprawa efektywności kształcenia;
- zwiększenie udziału młodzieży w konkursach i olimpiadach przedmiotowych a co za tym idzie szansa na studia;
- odnoszenie sukcesów w olimpiadach i konkursach;
- zapewnienie równych szans edukacyjnych uczniom pochodzącym z różnych środowisk;

SŁABE STRONY

- niewystarczające wyposażenie szkoły w pomoce naukowe, niezbędne do prawidłowej realizacji podstaw programowych z przedmiotów zawodowych
- brak współpracy rodziców ze szkołą w ramach wspierania ucznia w realizacji drogi zawodowej
- brak wystarczających środków finansowych na prowadzenie dodatkowych zajęć rozwijających
- niski procent uczniów zdających egzamin praktyczny z przedmiotów zawodowych i brak
- zainteresowania ze strony uczniów zdaniem egzaminu zawodowego
- zbyt mały udział młodzieży (ze względu że większość uczniów dojeżdża z pobliskich miejscowości) w zajęciach pozalekcyjnych
- małe zainteresowanie uczniów e-learningiem
- słabo zaopatrzona biblioteka szkolna w fachową literaturę zawodową i brak finansów na aktualizację księgozbioru biblioteki
- zbyt mała ilość absolwentów kształcąca się w renomowanych uczelniach
- skomplikowane, niestabilne prawo oświatowe

ZAGROŻENIA

- coraz większa trudność w znalezieniu pracy na terenie województwa Świętokrzyskiego
- pogarszająca się kondycja podmiotów w mieście

- niski procent zdawalności egzaminu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe
- spadający procent uczniów zainteresowanych kształceniem zawodowym względu na trudności materialne

II.3 Kompetencje kluczowe a kompetencje zawodowe

SILNE STRONY

- szkoła kształci kierunkach, w których niezbędne jest kształtowanie kompetencji Kluczowych.
- dbając o rozwój kompetencji zawodowych kształtuje jednocześnie kompetencje kluczowe wśród uczniów
- szkoła wykorzystuje kluczowe kompetencje w obszarach swojej edukacyjnej działalności
- pracownicy dbając o jakość kształcenia młodzieży wykorzystują swoje umiejętności, które pozwalają na ciągły proces budowania kluczowych kompetencji w realizowanych programach nauczania.

SZANSE

- rozwój kluczowych kompetencji gwarantuje ciągły rozwój szkoły
- dostęp do nowego sprzętu, bez którego nie jest możliwe kształcenie zawodowe

SŁABE STRONY

- niewystarczające wyposażenie szkoły w pomoce naukowe, niezbędne do prawidłowej realizacji
- podstaw programowych z przedmiotów zawodowych
- brak wystarczających środków finansowych na unowocześnienie bazy dydaktycznej szkoły

ZAGROŻENIA

- konkurencyjność szkół ponadgimnazjalnych w mieście

III. RYNEK PRACY

III.1 Regionalny rynek pracy w aspekcie specjalności zawodowych placówki

Zespół Szkół Ekonomicznych im. M. Kopernika kształci w zawodach ekonomicznych (technik ekonomista, handlowiec) hotelarstwa, informatyk.

Kształcenie w zawodzie technik ekonomista ma na celu przygotowanie absolwentów do sprawnego wykonywania różnorodnych zadań zawodowych w warunkach gospodarki rynkowej. Technik ekonomista może być zatrudniony na wszystkich stanowiskach pracy w obszarze prac ekonomiczno - biurowych, a przede wszystkim na stanowiskach, na których wymagana jest wiedza i umiejętności z zakresu przede wszystkim: finansów, rachunkowości, organizowania procesów związanych ze sprzedażą wyrobów, towarów i usług.

W powiecie skarżyskim zawodem nadwyżkowym jest zawód asystent ekonomiczny, ale zawodem deficytowym jest. pracownik biurowy, magazynier, zaopatrzeniowiec, fakturzysta. Zawody te mogą wykonywać absolwenci kształceni w zawodzie technik ekonomista. W powiecie skarżyskim do zawodów deficytowych należały również: sprzedawca, przedstawiciel handlowy, magazynier.

W województwie świętokrzyskim zawody deficytowe to

- pracownicy obsługi biurowej
- pracownicy obrotu pieniężnego i obsługi klientów
- pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach
- fakturzystka
- pracownik biurowy

Prace te mogą wykonywać absolwenci technikum kształcącego w zawodzie technik ekonomista i handlowiec

Technik hotelarstwa to kierunek, który przygotowuje absolwentów do pracy w sektorze przemysłu turystycznego, który zajmuje się szeroko pojętymi usługami noclegowymi. W powiecie skarżyskim jest to zawód deficytowy. W związku ze zbliżającymi się zawodami Euro 2012 media informują o braku fachowców z dziedziny hotelarstwa.

Technik informatyk w dobie rozwoju społeczeństwa opartego na wiedzy jest zawodem, bez którego nie może funkcjonować żadna instytucja. W powiecie skarżyskim zawód szkolny technik informatyk jest zawodem nadwyżkowym, ale już grafik komputerowy jest zawodem deficytowym. Nasza szkoła kształci informatyków ze specjalizacją grafika komputerowa

III.2 Kompetencje Kluczowe a rynek pracy

We współczesnym świecie rośnie zapotrzebowanie na pracowników chętnych do nauki, a jednocześnie zdolnych, elastycznych, gotowych do współpracy i przejęcia odpowiedzialności. Wymaga się od nich twórczego myślenia, radzenia sobie w sytuacjach nietypowych i niepowtarzalnych, które to sytuacje dominują w dzisiejszej gospodarce, a umiejętność zachowania się w nich decyduje o możliwości zdobycia przewagi konkurencyjnej.

Przeprowadzono badania ankietowe wśród pracodawców powiatu skarżyskiego w celu uzyskania m.in. informacji na temat przygotowania zawodowego pracowników. Pracodawców zapytano o wiedzę, cechy, umiejętności i postawy pracowników, zarówno o ich wymagania w tym względzie wobec osób poszukujących u nich pracy, jak również o rzeczywistą wiedzę, cechy, umiejętności i postawy posiadane przez zatrudnione już u nich osoby.

W ramach pytań dotyczących wiedzy wyróżniono: teoretyczne podstawy wiedzy zawodowej, wiedzę praktyczną, branżowe programy komputerowe, wiedzę o nowoczesnych materiałach, o nowych technologiach, wiedzę prawniczą, techniczną, z zakresu ekonomii, organizacji i zarządzania, o prowadzeniu działalności gospodarczej, także ogólną wiedzę z wielu dziedzin i relacji międzyludzkich. Przy każdym z punktów istniała możliwość uszczegółowienia o jaką wiedzę chodzi poprzez zadanie pytań dodatkowych, jak np.: jakiej?, jakich?, oraz podania rodzaju wiedzy niewyróżnionej w spisie poprzez zadanie pytania: inne, jakie?

Wśród umiejętności i postaw niezbędnych w dzisiejszej rzeczywistości gospodarczej wyróżniono: umiejętności innowacyjne, przedsiębiorcze, adaptacyjne, umiejętność bycia samodzielnym i samodzielnego uczenia się, także postawę otwartości na zmiany, świadomość konieczności uczenia się przez całe życie, oraz gotowość do współpracy i pracy w zespole. Znalazły się tu również skłonność do zmiany miejsca zamieszkania,

skłonność do zmiany zawodu i przekwalifikowania się (elastyczność przestrzenna, zawodowa i kwalifikacyjna) oraz umiejętność szybkiego podejmowania decyzji¹

III.3 Funkcjonowanie absolwentów na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

Poniższe dane zostały zebrane na podstawie wywiadu z wychowawcami klas, absolwentami.

Dotyczą osób, które ukończyły Zespół Szkół Ekonomicznych w 2008 i 2007 r.

LOSZY ABSOLWENTÓW ZSE w %	2008	2007
1. Rozpoczęło studia w Kielcach:		
– dzienne		
▪ Uczelnie publiczne (np. politechnika)	3	2
▪ Uczelnie niepubliczne (np. WSEiP)	4	2
– zaoczne		
▪ Uczelnie publiczne	15	2
▪ Uczelnie niepubliczne	25	34
2. Rozpoczęło studia w innych miastach w Polsce		
– dzienne		
▪ Uczelnie publiczne (np. politechnika)	2	1
▪ Uczelnie niepubliczne (np. WSEiP)		2
– zaoczne		
▪ Uczelnie publiczne	5	2
▪ Uczelnie niepubliczne	6	1
3. Podjęło naukę w szkole policealnej:		
W Skarżysku-Kamiennej	0,5	
W innym mieście		
4. Podjęło pracę w Skarżysku – Kamiennej:		
– staż	23,5	29
– stałą pracę	0,5	1
5. Podjęło pracę w innych miastach w Polsce	3	2
6. Pracuje za granicą w wyuczonym zawodzie	0,5	
Pracuje za granicą w innym zawodzie	10,5	19
Bezrobotni	1,5	3

¹ Funkcjonowanie lokalnego rynku pracy w powiecie skarżyskim. Wyniki z badań i analiz ISBN 978-83-7133-404-7

IV. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA I UWARUNKOWAŃ ZEWNĘTRZNYCH

IV.1 Prognozy demograficzne

Pod względem liczby ludności Polska znajduje się na 32 miejscu wśród krajów świata i na 6 w krajach Unii Europejskiej. W przypadku gęstości zaludnienia plasujemy się w grupie średnio zaludnionych państw europejskich. Na 1 km² powierzchni mieszkają 122 osoby; w miastach około 1091, na terenach wiejskich 51. Nadal maleje liczba i udział mieszkańców miast w ogólnej ludności kraju; obecnie ludność miejska stanowi niewiele ponad 61%, natomiast sukcesywnie rośnie liczba ludności zamieszkałej na obszarach wiejskich.

Wg GUS 2008 rok był pierwszym od 11 lat, w którym odnotowano dodatni przyrost rzeczywisty ludności i według wstępnych szacunków, w końcu 2008 r., ludność Polski liczyła ok. 38.135 tys. osób, tj. o prawie 20 tys. więcej niż przed rokiem

W latach 1997-2007 rejestrowano ubytek liczby ludności Polski, która zmniejszyła się wówczas o ponad 175 tys. osób. Bezpośrednią przyczyną był notowany w latach 1984-2003 spadek liczby urodzeń przy prawie nieistotnych zmianach w liczbie zgonów oraz ujemnym (w całym okresie powojennym) saldem migracji zagranicznych definitywnych (na pobyt stały).

Wyniki najnowszej długookresowej prognozy ludności Polski na lata 2008-2035 wskazują, że w perspektywie najbliższych 28 lat, tzw. horyzontu prognozy, liczba ludności Polski będzie systematycznie zmniejszać się, przy czym tempo tego spadku będzie coraz wyższe wraz z upływem czasu

Przewiduje się, że w 2010 roku ludność Polski osiągnie prawie 38092 tys. osób, w 2020 – ok. 37830 tys., zaś w 2035 roku – ok. 35993 tys. - przy założeniu scenariusza prognozy określanego jako najbardziej realistyczny.

Niż demograficzny sprawia, że ulegnie zmianie sieć szkół. Szkoły będą musiały walczyć o ucznia, ciągle zabiegać o nowoczesność i aktualność swojej oferty edukacyjnej

Prognoza demograficzna dla szkół w powiecie skarżyskim ²

ROK	Skarżysko - Kamienna	Suchedniów	Skarżysko - Kościelne	Bliżyn	Łączna	Powiat Skarżyski
1990	571	151	71	145	83	1021
1991	578	161	76	118	91	1024
1992	542	155	60	121	83	961
1993	505	155	73	109	78	920
1994	479	126	65	124	65	859
1995	457	159	36	103	50	805
1996	464	137	51	90	59	801
1997	438	125	49	103	55	770
1998	397	106	48	92	48	691
1999	386	104	34	86	64	674
2000	414	98	50	100	59	721
2001	391	91	47	70	60	659
2002	365	99	45	61	58	628
2003	363	89	37	73	49	611
2004	365	93	41	64	58	621
2005	395	79	47	78	36	635
2006	332	77	51	61	47	568
2007	393	102	62	61	67	685
2008	408	95	75	59	53	690

IV.2 Współpraca szkoły z zakładami pracy

SILNE STRONY

- współpraca z Centrum Kształcenia Praktycznego
- współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i instytucjami będącymi potencjalnymi pracodawcami dla absolwentów.

² Dane własne Starostwa Powiatowego w Skarżysku – Kamiennej

- utrzymywanie współpracy między szkołą a władzami lokalnymi, firmy, instytucje
- wsparcie działań szkoły przez lokalnych przedsiębiorców
- organizowanie spotkań dla młodzieży z przedstawicielom życia gospodarczego i politycznego miasta
- praktyki w lokalnych zakładach pracy
- znaczące pozycje szkoły w środowisku lokalnym
- szkoła otwarta jest na potrzeby młodzieży i środowiska

SZANSE

- przyjmowanie uczniów na praktykę zawodową oraz działania w ramach akcji „Dzień Przedsiębiorczości”.
- zatrudnienie naszych absolwentów na lokalnym rynku pracy na staże i na stałe
- możliwość pozyskiwania sponsorów dla szkoły na lokalnym rynku pracy
- poznanie przez młodzież lokalnych przedsiębiorców

SŁABE STRONY

- brak rozwoju istniejących przedsiębiorstw w powiecie
- niedostateczna współpraca samorządu pracodawców i Edukacji
- zbyt mało przedsięwzięć przygotowujących młodzież do życia w zjednoczonej Europie

ZAGROŻENIA

- słabe zapotrzebowanie na rynku pracy
- brak motywacji młodzieży do pozostania w regionie gdzie jest słaby rynek pracy

IV.3 Działalność szkoły na rzecz przygotowania uczniów do funkcjonowania w zmieniających się realiach rynku pracy

SILNE STRONY

- współpraca szkoły z Powiatowym Urzędem Pracy
- kształcenie uczniów w zawodach aktualnych na rynku pracy w naszym regionie
- kształcenie uczniów pod kątem przyszłościowych zawodów
- położenie geograficzne, na przecięciu głównych szlaków komunikacyjnych

- realizacja treści z zakresu potrzeb rynku pracy na lekcjach: podstaw ekonomii, przedsiębiorczości, informatyki np. symulacja rozmowy kwalifikacyjnej, sposoby radzenia sobie ze stresem.
- promowanie „małej przedsiębiorczości”
- realizowanie tematów lekcji uwzględniających przygotowujących uczniów do świadomego planowania kariery i podjęcia roli zawodowej
- prowadzenie grupowych zajęć aktywizujących, przygotowujących uczniów do świadomego
- planowania kariery i podjęcia roli zawodowej
- udzielanie indywidualnych porad edukacyjnych i zawodowych uczniom i rodzicom.

SZANSE

- znalezienie pracy w miejscach na praktyki uczniowskie (korelowanie działań edukacyjnych szkoły i zakładów pracy)
- aktualne informacje o funduszach unijnych na podejmowanie działalności gospodarczej.
- większy stopień dostosowania kompetencji i umiejętności absolwentów szkoły do aktualnych potrzeb na rynku pracy
- poznanie wymagań pracodawców
- zapoznanie z potrzebami lokalnego rynku pracy
- zatrudnienie naszych absolwentów na lokalnym rynku pracy na staże i na stałe

SŁABE STRONY

- wysokie koszty zatrudnienia na stałe,
- wysokie bezrobocie w powiecie skarżyskim
- słaba znajomość rynku pracy w powiecie
- niskie zainteresowanie uczniów planowaniem własnej kariery zawodowej.
- brak wiary we własne siły możliwości ze względu na trudną sytuację rynkową
- miejsca pracy nie zawsze gwarantujące w pełni rozwoju umiejętności zawodowych i społecznych.
- brak promocji postaw przedsiębiorczych i dostatecznego wsparcia dla przedsiębiorców

ZAGROŻENIA

- brak motywacji młodzieży do nauki i podnoszenia swoich kwalifikacji

- odpływ młodych pracowników na zachód Europy
- niezajomość lokalnego rynku pracy

V. WNIOSKI I REKOMENDACJE

Grupę docelową, do której skierowane zostały ankiety badawcze, stanowią: uczniów z techników z 4 poziomów kształcenia, nauczycieli przedmiotów zawodowych i ogólnokształcących, rodziców, przedstawiciele nadzoru pedagogicznego i organu prowadzącego, lokalne zakłady pracy, „sojuszników” szkoły, kierownictwo Zespołu Szkół Ekonomicznych im. M. Kopernika w Skarżysku-Kamiennej. Diagnozę opracowano na danych otrzymanych od 46 osób. (do 50 była skierowana prośba). Ponieważ opinie wskazywane w poszczególnych grupach respondentów pokrywały się, w diagnozie zostały wskazane łącznie. Do badania zostało oprócz kwestionariuszy ankietowych wykorzystano:

- analiza dokumentów;
- wywiad;
- analiza istniejącej sytuacji i uwarunkowań środowiskowych szkoły
- analizę skarżyskiego rynku pracy.

WNIOSKI

- środowisko szkolne zna zagadnienia związane z kluczowymi kompetencjami
- nastawienie szkoły na ciągły kluczowych kompetencji uważane jest przez dyrekcję i zdecydowaną większość nauczycieli jako ważne i priorytetowe dla procesu nauczania w placówce
- szkoła przywiązuje bardzo wielką wagę do należytego przygotowanie młodzieży do egzaminu maturalnego.
- szkoła dąży do tego, by uczeń posiadał umiejętność planowania, organizowania, kontrolowania przebiegu i rezultatów oraz doskonalenia własnego uczenia się.
- główną barierą w rozwoju bazy dydaktycznej w szkole jest trudna sytuacja finansowa systemu edukacji.
- szkoła wykorzystuje środki z Europejskiego Funduszu Społecznego, wzbogacając bazę dydaktyczną placówki
- szkoła z sukcesem uczestniczy w projektach unijnych, wspomagając w rozwoju swoich uczniów praktyki zagraniczne dla uczniów. Przedsięwzięcia poczynione przez szkołę z chwilą przystąpienia do programu „Leonardo da Vinci – uczenie się przez całe życie” w wysokim stopniu innowacyjne w powiecie skarżyskim

- wysoko wykwalifikowana kadra pedagogiczna, podnosząca swoje kwalifikacje
- szkoła obserwuje zmiany na rynku pracy i odpowiednio szybko reaguje przygotowując odpowiednią ofertę edukacyjną
- szkoła współpracuje z lokalnym biznesem
- nauczyciele uświadamiają uczniom znaczenie zdanego egzaminu zawodowego, wspierając ich w nauce
- nauczyciele dostrzegają duże zapotrzebowanie młodzieży szkolnej na wsparcie w edukacji zawodowej
- nauczyciele podczas zajęć pozalekcyjnych przygotowują uczniów do konkursach, zawodach, turniejach, olimpiadach zawodowych
- młodzież z sukcesem uczestniczy w konkursach, zawodach, turniejach, olimpiadach zawodowych
- sukces na rynku pracy odnoszą absolwenci przyjmujący aktywną postawę, którzy kontynuują wybrany kierunek kształcenia
- Szkoła promuje swoje osiągnięcia na lokalnym rynku edukacyjnym

REKOMENDACJE

- systematyczne diagnozowanie zapotrzebowania uczniów na informacje edukacyjne i zawodowe oraz na pomoc w planowaniu dalszego kształcenia i kariery zawodowej.
- wspierać nauczycieli w ich rozwoju, co niesie ze sobą nowoczesność, świeżość spojrzenia na realizowane tematy i może stanowić dla nich źródło satysfakcji.
- konieczne jest systematyczne i możliwie pełne monitorowanie losów absolwentów
- uświadamiać uczniom i absolwentom rolę przystępowania do egzaminów zawodowych
- ciągle wzbogacać bazę dydaktyczną szkoły
- w dalszym ciągu pozyskiwać środki z funduszy Unii Europejskiej wspierając uczniów w szeroko rozumianym rozwoju.